

SBN.2012.186

SBN § 134

## Svar på motion om sänkt bygglovstaxa när man bygger energieffektivt

### Bakgrund

Minna Jernström (MP) föreslår i en motion att halverad avgift för bygglov och startbesked tas ut för bostäder och lokaler som beräknas få en energianvändning på maximalt 60 % av Boverkets norm samt att ingen avgift tas ut för bygglovspliktiga solfångare och solcellsinstallationer.

Samhällsbyggnadsnämnden har 2013-05-16, SBN § 73, beslutat att som yttrande avslå motionen.

Kommunstyrelsen har vid behandlingen av motionen 2013-10-15, KS § 168, beslutat att återremittera ärendet till sektor kommunstyrelsen med motivering att en förnyad och kvalitetssäkrad handläggning av motionen med avseende på ekonomi och juridik ska göras (dnr KS102/12).

Med anledning av att det har tillkommit nya förutsättningar har sektor kommunstyrelsen efter beredning överlämnat ärendet till Samhällsbyggnadsnämnden för möjlighet att återigen lämna yttrande över motionen.

Sektor samhällsbyggnad finner att det är mycket tveksamt om ett bifall till motionen skulle hålla om beslutet överklagas med angivande av rätt grunder. Om ett senare avgiftsbeslut överklagas riskerar de ekonomiska konsekvenserna att bli stora, inte minst administrativt om hänsyn tas till att andra avgifter inom avgiftskollektivet (de som betalar avgift inom bygglovsområdet) i ett olyckligt läge kan komma att behöva omräknas retroaktivt.

Om kommunen som ett steg i uppfyllande av kommunens energi- och klimatplan önskar subventionera avgifter för de som väljer goda miljölösningar, bör enligt sektor samhällsbyggnads mening i stället ett särskilt system för miljöbidrag införas. Skulle detta upphävas vid en rättslig prövning, skulle det inte innebära några andra konsekvenser än att kommunen inte kan betala ut sådana bidrag.

Om Kommunfullmäktige vill genomföra de i motionen angivna subventionerna, föreslår Samhällsbyggnadsnämnden att fullmäktige beslutar att uppdra till Kommunstyrelsen att lägga fram ett förslag till regler om kommunala miljöbidrag i syfte att bidra till ett förverkligande av kommunens energi- och klimatplan.

Ale Samhällsbyggnadsnämndens

beslut den 2014/11/13 § 134

Betygar   
I tjänsten

Justerandes sign.		Utdragsbestyrkande
-------------------	--	--------------------

**Juridisk bedömning****Rätten att ta ut avgifter och avgifternas storlek**

En byggnadsnämnd får med stöd av 12 kap 8 § plan- och bygglagen (PBL) ta ut avgifter för bland annat beslut om lov och startbesked. Enligt 12 kap 10 § PBL får sådana avgifter inte överstiga kommunens genomsnittliga kostnad för den typ av besked, beslut eller handläggning som avgiften avser. Av samma paragraf framgår att grunderna för hur avgifterna ska beräknas ska anges i en taxa som beslutas av kommunfullmäktige. Paragrafen är en form av detaljerad föreskrift av den allmänna kommunalrättsliga självkostnadsprincipen, som är införd i 8 kap 3 c § kommunallagen.

Avgifter för viss typ av besked, beslut eller handläggning får således understiga kommunens genomsnittliga kostnad, men måste i så fall finansieras med skattemedel. Finansiering med avgiftsmedel från någon annan typ av ärenden är inte tillåten.

**Överklagande av en taxa eller en avgift i ett ärende**

Kommunfullmäktiges beslut att anta taxa i ärenden hos byggnadsnämnden överklagas enligt 13 kap 1 § PBL i den ordning som gäller för laglighetsprövning enligt kommunallagen. Att taxan har vunnit laga kraft hindrar inte att ett avgiftsbeslut överklagas. Konsekvenserna av att en domstol skulle underkänna en taxekonstruktion vid ett överklagande av en avgift efter flera års tillämpning av taxan kan bli ödesdiger och bör om möjligt undvikas.

**Slutsatser av länsrättens dom**

Med anledning av den av sektor kommunstyrelsen funna domen meddelad av Länsrätten i Jämtlands län 2009-05-27, mål nr 9-09, gör sektor samhällsbyggnad följande bedömning.

Enligt 10 kap 10 § kommunallagen får vid laglighetsprövning inte beaktas andra omständigheter än sådana som klaganden har hänvisat till före klagotidens utgång.

Klaganden i länsrättens mål har enligt domen endast åberopat att kommunfullmäktiges beslut strider mot likställighetsprincipen i 2 kap 2 § kommunallagen.

Länsrättens dom behandlar om det strider mot likställighetsprincipen att bl a uppförande av passivhus befrias från avgifter för bygglov, bygganmälan samt nybyggnadskartor och enskilda avlopp. Länsrätten bedömer att det står i överensstämmelse med likställighetsprincipen så länge det är ett erbjudande som riktar sig till alla kommunens invånare. Länsrätten har dock i domskälen även uttalat att beslutet inte heller på annat sätt framstår som olagligt enligt vad som följer av bestämmelserna i 10 kap 8 § kommunallagen. Detta uttalande omfattar även lagligheten i sin helhet bl a utifrån självkostnadsprincipen och plan- och bygglagen.

Sektor samhällsbyggnad delar länsrättens bedömning att en subventionering enligt kommunens överklagade beslut i länsrättens mål inte strider mot likställighetsprincipen. Trots länsrättens generella uttalande om det överklagade beslutets laglighet är sektor samhällsbyggnad av åsikten att några slutsatser om lagligheten i övrigt inte ska dras, särskilt eftersom målet inte har prövats i högre instanser.

**Sektorns bedömning****Alternativa lösningar**

En alternativ lösning till att subventionera vissa bygglovsavgifter är att ge bidrag till de som uppfyller kraven. Det är inte uppenbart att ett sådant regelsystem faller inom den kommunala kompetensen, men det skulle vara mindre skadligt för kommunen och enskilda om ett sådant regelsystem förklaras olagligt än om bygglovstaxan underkänns.

Justerandes sign.

Utdragsbestyrkande

För att förenkla hanteringen skulle ett sådant bidragssystem kunna vila på verkliga resultat och inte på svårbedömbara energibedömningar.

Kommunens energirådgivare hjälper kommunens medlemmar med energifrågor. Ansvaret för miljöbidrag bör därför ligga på kommunstyrelsen som har energirådgivaren anställd.

### Slutsats

Sektor samhällsbyggnad framhåller att motionens intentioner är goda, men att oklarheter gällande uppföljning av teoretiska beräkningar av energiförbrukning samt laglighet och ekonomiska risker kvarstår. Med anledning härav ändrar sektorn inte sitt tidigare ställningstagande om att motionen ska avslås.

Vill kommunfullmäktige ändå gå vidare kan kostnader för miljösubventionerna finansieras exempelvis genom att anslå medel oberoende av gällande bygglovstaxa. Ett självständigt system behöver inte hanteras utifrån plan- och bygglagens speciella självkostnadsprincip. De ekonomiska följderna kan samtidigt enklare följas upp i ett eget system. Utbetalningar bör handläggas av kommunens energirådgivare.

Den som önskar att kommunen som ett steg i förverkligandet av kommunens energi- och klimatplan ska införa miljösubventioner, bör enligt sektor samhällsbyggnads mening i kommunfullmäktige yrka att fullmäktige uppdrar till kommunstyrelsen att lägga fram ett förslag till regler om kommunala miljöbidrag. Liknande yrkanden kan naturligtvis även framställas i samhällsbyggnadsnämnden eller kommunstyrelsen.

Den som önskar genomföra Minna Jernströms förslag till subventioner bör tillse att erforderliga anslag av skattemedel ställs till kommunstyrelsens eller samhällsbyggnadsnämndens förfogande. Sker detta inte i kommunfullmäktiges budget, är fullmäktige skyldigt att i samband med fullmäktiges beslut om införande av subventioner anvisa hur de av beslutet förorsakade utgifterna ska finansieras.

### Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande av Dragan Danilovic daterad 2014-10-27

Arbetsutskottets beslutsförslag till Samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen.

---

### Beslut

Samhällsbyggnadsnämnden föreslår att Kommunfullmäktige beslutar att avslå motionen.

---

### Beslutsexpediering

Kommunstyrelsen Håkan Spång

Justerandes sign.		Utdragsbestyrkande